

Πώς «διαβάζεται» η κακοποίηση στις ζωγραφιές των παιδιών

Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός / Κοινωνιολογικά (κοινωνική πρόνοια & οικογενειακά θέματα)
/ Υγεία και ιατρικά θέματα

Όσοι από εσάς ζείτε με παιδάκια μικρής ηλικίας, θα έχετε πιθανόν παρατηρήσει πως λατρεύουν να περνούν ώρες πάνω από λευκές σελίδες και να ζωγραφίζουν με προσοχή οτιδήποτε περνά από τα μυαλά τους, κι αυτό το κάνουν με πολλούς και διαφορετικούς τρόπους. Όπως δεν είναι όλα τα παιδάκια ίδια, έτσι δεν είναι ίδιες και οι ζωγραφιές τους. Έτσι, τα παιδιά ζωγραφίζουν όσα νιώθουν, όσα φοβούνται και δεν μπορούν να πουν κι αυτό όχι διότι δεν ξέρουν να μιλάνε, αλλά γιατί ίσως διστάζουν να εκφραστούν ελεύθερα ή ψάχνουν τον τρόπο να το κάνουν.

Τα παιδιά, ήδη από την νηπιακή ηλικία ξεκινούν να ζωγραφίζουν οτιδήποτε είδαν και τους τράβηξε την προσοχή ή κάτι που φαντάστηκαν, ωστόσο, η πιο κοινή ζωγραφιά αυτής της ηλικίας, είναι η απεικόνιση της οικογένειας και του κάθε μέλους χωριστά. Άλλα παιδάκια προτιμούν τις μεγάλες φιγούρες γεμισμένες με φωτεινά χρώματα, ενώ αλλά κατευθύνονται στα μικρά, μουτζουρωμένα ή ασπρόμαυρα σχέδια. Αυτό που πολλοί δε γνωρίζουμε, είναι πως κάθε παιδί επιλεγεί βάσει της ψυχοσύνθεσής του και τα χρώματα, αλλά και τα σχέδια που αποτυπώνει στο χαρτί, κι αυτή είναι μια ασυνείδητη διαδικασία. Έτσι λοιπόν, το παιδικό ιχνογράφημα πέρα από μια ασχολία, αποτελεί κι ένα σημαντικό διαγνωστικό κριτήριο, το οποίο, σε συνδυασμό με πιο αποτελεσματικά εργαλεία αξιολόγησης, μας παρέχει σημαντικές πληροφορίες για την αναπτυξιακή και συναισθηματική πορεία ενός παιδιού.

Οι αθώες ζωγραφιές ενός παιδιού, ίσως τελικά να μην είναι και τόσο τυχαίες και σίγουρα αποτελούν πηγή σημαντικών πληροφοριών, τόσο για τη συναισθηματική, όσο και για τη νοητική του κατάσταση. Μάλιστα, δεν είναι λίγες οι φορές που μια παιδική ζωγραφιά έχει αποτελέσει δείγμα πως το παιδί βρίσκεται σε κακοποιητικό περιβάλλον, με βίαιους γονείς. Εκεί λοιπόν ας εστιάσουμε κι εμείς, στο σκιαγράφημα της οικογένειας, καθώς το παιδί συνηθίζει να ζωγραφίζει τα μέλη της οικογένειάς του όταν είναι σε μικρή ηλικία και τα ερεθίσματά του είναι ακόμη

περιορισμένα, αλλά κυρίως διότι αυτή είναι μια ζωγραφιά που ζητείται κι από τους ειδικούς ψυχολόγους, με σκοπό να αντλήσουν στοιχεία τόσο για το ίδιο το παιδί, όσο και για τα υπόλοιπα μέλη και το οικογενειακό περιβάλλον συνολικά.

Πιο συγκεκριμένα, σε ένα οικογενειακό σχέδιο έχουμε πολλά να προσέξουμε. Αρχικά, παρατηρούμε ποιο πρόσωπο είναι ζωγραφισμένο πρώτο και ποιο τελευταίο. Αν για παράδειγμα, η μαμά του παιδιού είναι ζωγραφισμένη στην αρχή, τότε το παιδί νιώθει συναισθηματικά συνδεδεμένο μαζί της, τη θαυμάζει και δεν τη φοβάται, ενώ παράλληλα την ξεχωρίζει απ' τα υπόλοιπα μέλη. Απ' την άλλη πλευρά, εάν η μαμά είναι ζωγραφισμένη τελευταία ή κι απομονωμένη σημαντικά απ' τους υπολοίπους, τότε το παιδί νιώθει συναισθηματικά απόμακρο απ' τη μαμά του, ίσως τη φοβάται και θέλει να την απομακρύνει κι άλλο απ' τον οικογενειακό κύκλο.

Παράλληλα, εάν το παιδί ζωγραφίζει πρώτο τον εαυτό του κι υστέρτα τα υπόλοιπα μέλη της οικογένειας, τότε αυτό πιθανότητα υποδηλώνει πως το παιδί αναζητά επιβεβαίωση κι αγάπη απ' τους γύρω του. Βέβαια, εάν αυτό συμβεί στην ηλικία των 4-6 ετών, αποτελεί φυσικό επακόλουθο του εγωκεντρισμού που βιώνουν τα παιδιά αυτών των ηλικιών. Αντίθετα, εάν τοποθετεί ένα παιδάκι συστηματικά τον εαυτό του τελευταίο, ίσως νιώθει πως είναι περισσότερο απομακρυσμένο απ' την υπόλοιπη οικογένεια, νιώθει υποδεέστερο και πιθανώς ζει απομονωμένο απ' τα υπόλοιπα μέλη, μέσα στο σπίτι.

Διαγνωστικά κριτήρια για τον συναισθηματικό κόσμο του παιδιού αποτελούν επίσης και οι διαστάσεις με τις οποίες απεικονίζεται το κάθε μέλος της οικογένειας. Αν για παράδειγμα, ένα παιδί ζωγραφίζει τον μπαμπά του συνήθως με χαρακτηριστικά μικρότερα από εκείνα της μαμάς ή τα δικά του, τότε πιθανότατα αυτό σημαίνει πως το παιδάκι τρέφει για το συγκεκριμένο πρόσωπο αρνητικά συναισθήματα, τον θεωρεί αποξενωμένο απ' την υπόλοιπη οικογένεια και θέλει είτε να τον απομακρύνει κι άλλο, είτε να τον μειώσει σε σχέση με τα υπόλοιπα μέλη.

Επίσης, δεν είναι τυχαίο πώς ζωγραφίζει ένα παιδί τα χέρια των μελών της οικογένειάς του. Αν δηλαδή, ζωγραφίζει συχνά τα χέρια της μαμάς του περασμένα γύρω από τον λαιμό του εαυτού του, τότε η μητέρα τείνει να καταπιέζει σημαντικές επιθυμίες του παιδιού και το παιδί νιώθει πως δεν το αφήνει εύκολα να εξελιχθεί. Παράλληλα, αν τα χέρια κάποιου είναι αρκετά μικρότερα ή λείπουν απ' το υπόλοιπο σώμα, εκφράζεται ως επιθυμία του παιδιού να τιμωρήσει το συγκεκριμένο πρόσωπο για κάποια συμπεριφορά. Το ίδιο σημαίνει κι αν τα χέρια είναι αρκετά μεγαλύτερα και δυσανάλογα με το υπόλοιπο σώμα. Τα μεγάλα χεριά του μπαμπά για παράδειγμα, ίσως δείχνουν τον φόβο του παιδιού εξ αίτιας κάποιας

κακοποιητικής στάσης.

Βλέπουμε λοιπόν, πως δεν είναι λίγα τα στοιχεία που είναι ικανά να προδώσουν ένα κακοποιητικό περιβάλλον και να μας χαρίσουν στοιχεία σημαντικά για την καθημερινότητα και τον συναισθηματικό κόσμο ενός μικρού παιδιού. Παράλληλα, σημαντικό ρολό παίζουν και τα χρώματα, τα οποία θα επιλέξει ένα παιδί για να ωραιοποιήσει τη ζωγραφιά του. Για παράδειγμα, η συχνή κι υπερβολική χρήση του μαύρου χρώματος, συνήθως γίνεται από ένα συναισθηματικά πιεσμένο ή κακοποιημένο παιδί, το οποίο ενδέχεται μάλιστα να διακατέχεται από καταθλιπτικά συναισθήματα ή συναισθήματα μοναξιάς κι απομόνωσης. Απ' την άλλη πλευρά, πολύ μικρά σχέδια μαρτυρούν το άγχος, την υπερβολική ντροπαλότητα ή ακόμη και τους πολλούς φόβους ενός παιδιού, ενώ αντίθετα οι υπερβολικά μεγάλες φιγούρες υποδηλώνουν την υπερβολική αυτοπεποίθηση ενός παιδιού και την αναζήτηση της αποδοχής του απ' τους άλλους.

Καταλήγοντας λοιπόν, οι αθώες ζωγραφιές ενός μικρού παιδιού μαρτυρούν πολλά για τον συναισθηματικό του κόσμο κι εμείς οφείλουμε να ακούσουμε τα παιδιά μας, όχι μόνο μέσω της ομιλίας αλλά και μέσω της συμπεριφοράς τους. Τα παιδιά μιλούν μέσα από τις ζωγραφιές τους. Ας τα ακούσουμε!

Πηγή: pillowfights.gr